

عدالت ترمیمی در عمل

ارزیابی آنچه که برای بزه دیدگان و بزهکاران نتیجه بخش است

مؤلفین:

جوانا شایلد، گوئن رابینسون و آنجلا سارزبی

ترجمه:

دکتر علی طالع زاری

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد گان

چاپ نخست ۲۰۱۱ توسط انتشارات روتلج

پارک اسکوتر ۲، میلتن پارک، اکسون، OX14 4RN

چاپ همزمان در آمریکا و کانادا توسط روتلج

خیابان سوم ۷۱۱، نیویورک، NY10017.

روتلج یکی از شرکت های انتشاراتی گروه تیلور و فرانسیس، یک کسب و کار اینفورما است.

این نسخه در کتابخانه الکترونیکی گروه تیلور و فرانسیس، ۲۰۱۱ منتشر شده است.

۲۰۱۱ جوانا شایلد، گوئن رابینسون و آنجلا سارزبی.

فهرست مطالب

پیشگفتار مترجم.....	۱۳
تقدیر و تشکر نویسندگان.....	۱۵
فصل اول: توسعه عدالت ترمیمی برای بزرگسالان.....	۱۷
گفتار اول: زمینه سازی.....	۱۸
مقدمه.....	۱۸
۱. توسعه نظری و عملی عدالت ترمیمی.....	۱۹
۲. توسعه عدالت ترمیمی در انگلستان.....	۲۶
۳. سازمان های تأمین مالی شده توسط CRT.....	۲۸
۴. ارزیابی.....	۳۱
۵. روش های تحقیق و تحلیل.....	۳۲
۶. توضیحی در مورد ترمینولوژی.....	۳۵
۷. ترتیب سازماندهی کتاب.....	۳۶
گفتار دوم: قراردادن سازمان ها در متن عدالت (مروری بر اهداف، سوابق، چارچوب و نتایج عدالت ترمیمی)	
.....	۳۹
۱. اهداف و دستاوردهای عدالت ترمیمی با بزهکاران بزرگسال.....	۴۱
۱-۱. مرکز حل و فصل اختلافات بروکلین.....	۴۱
۱-۲. مرکز خدمات میانجی گری لیدز.....	۴۳
۱-۳. مرکز خدمات ترمیمی / جبرانی کاونتری.....	۴۴
۱-۴. مراکز خدماتی اولیه اسکس، توتون و ولور همپتون.....	۴۷
۱-۵. طرح های آزمایشی با ارجاع دادگاه در نیوزیلند.....	۴۹
۱-۶. پروژه روش های حل و فصل ترمیمی در وینی پگ.....	۵۲
۱-۷. طرح های میانجی گری بزه دیده- بزهکار با بزهکاران بزرگسال در کانادا.....	۵۳
۱-۸. آزمایش های شرمساری بازپذیرکننده کانبرا (RISE).....	۵۶

- ۱-۹. طرح های آزمایشی با بزهکاران بزرگسال در اسکانند..... ۵۸
۲. اهداف و دستاوردهای عدالت ترمیمی نسبت به بزهکاران جوان و نوجوان..... ۶۰
- ۱-۲. آزمایش های شرمساری بازپذیرکننده کانبرا..... ۶۰
- ۲-۲. نشست های جوانان و نوجوانان در نیوزیلند..... ۶۳
- ۲-۳. نشست های عدالت نوجوانان در استرالایای جنوبی..... ۶۴
- ۲-۴. نشست های نوجوانان در ایرلند شمالی..... ۶۶
۳. اهداف رفتاری کلیدی از مطالعات قبلی..... ۶۹
۴. اهداف رویه ای..... ۷۰
۵. اهداف سازمان ای ارزی شده..... ۷۵
۶. کنسرسیوم تحقیقات عدالت قضایی (JRC)..... ۷۷
۷. تشکل CONNECT..... ۷۹
۸. تشکل REMEDI..... ۸۱
۹. اهداف متفاوت، مقاصد متفاوت برای اهداف..... ۸۳
- گفتار سوم: راه اندازی و اداره کردن سازمان های ترمیمی..... ۸۵
۱. راه اندازی سازمان ها..... ۸۷
۲. بویس محیطی و تعداد پرونده های دخیل..... ۹۰
۳. تجربه JRC در لندن..... ۹۳
۴. روش JRC در نورثومبریا..... ۹۴
۵. روش JRC در تیمزولی..... ۹۹
۶. تشکل CONNECT..... ۱۰۰
۷. تشکل REMEDI..... ۱۰۱
۸. از ارجاع تا رویداد عدالت ترمیمی: فرایند ریزش..... ۱۰۳
۹. افراد تا چه حد مایل به مشارکت در نشست یا میانجی گری بودند؟..... ۱۰۸
۱۰. ارجاع یا استخراج از فهرست پرونده های عدالت کیفری؟..... ۱۰۹
۱۱. آموزش و کارآموزی..... ۱۱۱
۱۲. مشاهده پذیر بودن و مشاهده پذیر ماندن..... ۱۱۲
۱۳. پیشینه حرفه ای تسهیل کنندگان چه باید باشد؟..... ۱۱۵
۱۴. عدالت ترمیمی باید در کجا مستقر و آرایه شود؟..... ۱۱۹

۱۲۱	۱۵. ارزیابی و نظارت
۱۲۲	۱۶. عناصر هزینه و دانش مالی
۱۲۷	گفتار چهارم: پاسخگویی، نظم بخشی و خطرپذیری
۱۲۷	۱. خطرات ذاتی عدالت ترمیمی
۱۳۰	۲. نخستین تلاش‌های بین‌المللی برای تدوین استانداردها
۱۳۴	۳. خطرات بالقوه و راه حل‌ها: کاربرد نظم‌بخشی
۱۳۴	۴. شبکه‌گردی و سامانه ارجاعات
۱۳۶	۵. تسهیل بر برقراری ارتباط و رفع نابرابری‌های قدرت
۱۳۷	۶. پاسخگویی برای اثبات مبتنی بر شور و تبادل آرا در چارچوب عدالت ترمیمی
۱۴۵	۷. استفاده نامناسب از مطالب بیان شده در طی جلسات ترمیمی
۱۴۷	۸. عدالت ترمیمی و بزرگداشت تنش عدالت باز و علنی
۱۵۰	۹. بازآفرینی عدالت ترمیمی
۱۵۲	۱۰. نیاز به قانون‌گذاری تا چه حد وجود دارد؟
۱۵۵	۱۱. بررسی خطرپذیری (ریسک)
۱۵۷	۱۲. پاسخگویی‌های چندگانه عدالت ترمیمی
۱۵۹	فصل دوم: تجربه کردن عدالت ترمیمی
۱۶۰	گفتار اول: به سوی عدالت ترمیمی
۱۶۲	۱. مشارکت کنندگان در مورد دلایل حضور خود در رویداد عدالت ترمیمی چه گفتند؟
۱۶۹	۲. نگرانی: آیا طرف دیگر موافقت خواهد کرد؟
۱۷۰	۳. اهمیت آماده‌سازی
۱۷۵	۴. بحث در مورد میانجیگری غیر مستقیم و مستقیم
۱۷۷	گفتار دوم: از درجه ای متفاوت (بررسی عدالت ترمیمی با استفاده از مطالعات موردی)
۱۷۷	۱. چرا ارایه مطالعات موردی عدالت ترمیمی؟
۱۷۹	۲. تشابه و تفاوت - آیا چیزی به عنوان پرونده نمونه نوعی وجود دارد؟
۱۸۱	۳. پرونده‌های نشست
۱۸۱	پرونده ۱
۱۸۷	پرونده ۲
۱۹۰	پرونده ۳
۱۹۱	پرونده ۴

۱۹۲	پرونده ۵.....
۱۹۹	۴. نتایج بررسی مطالعات موردی منفرد.....
۲۰۲	گفتار سوم: در طی رویدادهای ترمیمی.....
۲۰۲	۱. جامعیت، مشارکت و عدالت رویه‌ای.....
۲۰۲	۲. چه کسی دعوت شد و چه کسی آمد؟.....
۲۰۸	۳. چه کسی می‌توانست صحبت کند و صحبت کرد؟.....
۲۱۲	۴. ارتباط در میان بی‌گرم غیر مستقیم.....
۲۱۴	۵. آیا همه مادر بیان آنچه که لازم بود بگویند، بودند؟.....
۲۱۷	۶. عدالت رویه‌ای.....
۲۲۱	۷. بررسی هیجانات و آثار حتمی.....
۲۲۴	۸. عذرخواهی‌ها و واکنش بین راهی‌ها.....
۲۲۸	۹. حل مسئله برای آینده.....
۲۳۲	۱۰. ایجاد سرمایه اجتماعی: بازپذیری در جامعه مالی.....
۲۳۷	فصل سوم: نگاه دوباره به عدالت ترمیمی: دساورهای آن از نظر مردم چیست؟.....
۲۳۸	گفتار اول: دیدگاههای بزه دیدگان، رضایتمندی و احساس خاتمه یافتگی.....
۲۳۸	۱. نگاه دوباره به عدالت ترمیمی، قضاوت‌های کلی از رضایت، عدم.....
۲۴۳	۲. آیا انتظارات برآورده شدند؟.....
۲۴۴	۳. فرایند بازگشت از بزه دیدگی: آسیب، نیاز به تشخیص، هراس، خشم و احساس خاتمه یافتگی.....
۲۴۵	۴. بزه دیدگی ثانویه و "زمان مناسب" برای عدالت ترمیمی.....
۲۴۷	۵. آیا عدالت ترمیمی، آثار هیجانی زیانبار مرتبط با بزه دیدگی را کاهش می‌دهد.....
۲۵۰	۶. احساس خاتمه یافتگی و امنیت.....
۲۵۳	گفتار دوم: توافقات برآیندی (نتایج) و پیشرفت آنها.....
۲۵۳	مقدمه.....
۲۵۴	۱. توافقات برآیندی (نتایج): سازمان JRC.....
۲۵۶	۲. بررسی محتوای توافقات برآیندی (نتایج).....
۲۶۱	۳. پاسخ‌های فوری به برآیندها.....
۲۶۳	۴. نوآوری، استاندارد سازی و بستر عدالت کیفری.....
۲۶۶	۵. نظارت بر بیروی از توافقات برآیندی (نتایج).....
۲۶۹	۶. رضایت از توافقات برآیندی (نتایج).....

۲۷۱	۷. توافقات برآیندی (نتایج) و دیدگاه های نظری عدالت ترمیمی
۲۷۴	گفتار سوم: دیدگاه های بزهکاران (تکرار جرم و انصراف از بزهکاری)
۲۷۵	۱. نگاه دوباره به عدالت ترمیمی
۲۷۵	۲. قضاوت های کلی در مورد رضایت مندی
۲۸۰	۳. آیا ملاقات با طرف دیگر بهتر از میانجی گری غیر مستقیم بود؟
۲۸۱	۴. آیا مشارکت در عدالت ترمیمی بر تکرار جرم تأثیر گذاشت؟
۲۸۱	۵. چه چیزی را می توانیم از لحاظ تکرار جرم بعدی اندازه گیری کنیم؟
۲۸۳	۶. انجام مقایسه ها
۲۸۷	۷. یافته های کلی ارزیابی ها از حکومت مجدد
۲۸۹	۱-۷. کند شدن روند تکرار جرم بزهکاران
۲۹۱	۲-۷. عدم تأثیر معنادار بر نشست محکومیت مجدد و بر محکومیت یا عدم محکومیت مجدد بزهکار
	۳-۷. تمام گروه های JRC (نشست) زمانی که بطور کلی با هم در نظر گرفته شدند، هزینه بسیار کمتر محکومیت ها در مقایسه با گروه های شاهد را نشان دادند (میانجی گری چنین تاثیری نداشت)
۲۹۲	
	۴-۷. نشست ارزش هزینه صرف شده را داشت- کاهش هزینه محکومیت ها، هزینه اداره کردن سازمان را پوشش می داد
۲۹۳	
۲۹۴	۵-۷. عدالت ترمیمی، احتمال تکرار جرم افراد را بیشتر نمی سازد
۲۹۶	۶-۷. هیچ تفاوتی در محکومیت مجدد بین انواع بزهکاران یا جرم وود نداشت
۲۹۷	۷-۷. اما تجارب بزهکاران از نشست مطمئناً بر تکرار جرم تأثیرگذار بودند
۲۹۸	۸-۷. آیا ما انتظار داشتیم که مشارکت در عدالت ترمیمی بر تکرار جرم تأثیر بگذارد؟
۳۰۱	گفتار چهارم: عدالت ترمیمی (آموخته های عملی)
۳۰۴	۱. درس های اصلی از ارزیابی عدالت ترمیمی
۳۰۷	۲. عدالت ترمیمی در چارچوب عدالت کیفری با بزهکاران بزرگسال
۳۰۷	۳. فرضیات و نگرانی هایی که اشتباه بودند
۳۰۷	۱-۳. این باور که بزه دیدگان تنها برای جرایم جزئی و با بزهکاران جوان مشارکت خواهند کرد
۳۰۸	۲-۳. این نگرانی که تضمین ایجاد محیط امن برای مشارکت کنندگان خیلی مشکل خواهد بود
	۳-۳. این دیدگاه که مرحله خاصی برای آرایه عدالت ترمیمی به بزه دیدگان وجود دارد، بنابراین آرایه
۳۰۹	آن در مراحل مختلف عدالت کیفری مشکل خواهد بود

- ۳-۴. نگرانی مبنی بر این مسئله که چون بعضی نظریه های عدالت ترمیمی بر مبنای بازپذیری در "جامعه محلی" بنا شده اند، و به دلیل اینکه هیچ "جامعه محلی" در شهرهای غربی وجود ندارد، بنابراین عدالت ترمیمی قادر به دسترسی به فرصت ها، جذب حامیان یا بازپذیرانه بودن نخواهد بود ۳۰۹
۴. مسایل پدیدار شده مهم برای سازمان های آینده..... ۳۱۱
- ۴-۱. لزوم دقت داشتن در مورد تعارض منافع حرفه ای..... ۳۱۱
- ۴-۲. لزوم توسعه سازوکارهای کافی برای پاسخگویی و نظم بخشی..... ۳۱۲
- ۴-۳. اهمیت وجود بایگاه قانونی و اشارات برای تبدیل شدن به جریان اصلی عدالت..... ۳۱۳
- ۴-۴. نیست میانجی گری؟..... ۳۱۵
- ۴-۵. کار با عدالت کجری..... ۳۲۰
- ۴-۶. الهام بخشی از متحده ساز عدالت کیفری: مشروعیت و حل مسئله..... ۳۲۴
- References..... ۳۳۱

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

پیشگفتار مترجم

وزارت کشور انگلستان در سال ۲۰۰۱ تصمیم به تأمین اعتبار مالی چندین سازمان عدالت ترمیمی تحت حمایت برنامه کاهش جرم^۱ (CRP) خود گرفت.^۲ وزارت کشور پس از دعوت به مناقصه از میان های مختلف (سازمانها، شرکت ها یا کنسرسیوم ها) که مایل به اجرای آزمایشی یا توسعه عدالت ترمیمی بودند و همچنین پس از بررسی هفت پروژه عدالت ترمیمی موجود در انگلستان که تحت طرح CRP به مورد اجرا در آمده بودند (مایرز و همکاران ۲۰۰۱) سه سازمان را از میان آنها انتخاب کرد. کار خود را در اواسط سال ۲۰۰۱ شروع کردند و تا ۲۰۰۳/۴ تأمین اعتبار شدند. نتایج فعالیت های این سه سازمان و ارزیابی مستقلی که نویسندگان انجام داده اند، تمرکز اصلی محتوای این کتاب را تشکیل می دهند.

سه سازمانی که وزارت کشور تصمیم به حمایت از آنها گرفت عبارت بودند از CONNECT، کنسرسیوم تحقیقات عدالت قضایی^۳ (JRC) و REMEDI که از بین آنها تنها سازمان خیریه ای بود که از قبل فعالیت می کرد و در شفیلد مستقر بود. تأمین اعتبار مالی جدید قرار بود که از گسترش خدمات میانجی گری REMEDI به کل شهرستان یورکشایر جنوبی حمایت به عمل آورد. سازمان CONNECT از پیشنهاد مشترک از انجمن ملی مراقبت و بازپذیری مجرمین در جامعه (NACRO) و سازمانی که در آن زمان مرکز خدمات عدالت مراقبتی لندن مرکزی (ILPS) نامیده می شد و سپس بخشی از اداره ملی تعلیق مراقبتی انگلستان و ولز شد، شکل گرفت. کنسرسیوم تحقیقات عدالت قضایی که از لحاظ تعداد کارکنان و گستره فعالیت های خود، بزرگترین سازمان در میان این سه سازمان به شمار می رفت، در مرکز جرم شناسی جری لی در دانشگاه پنسیلوانیا قرار داشت که دارای همکاری های مشترک با دانشگاه ملی استرالیا نیز بود. سازمان JRC که تحت هدایت و سرپرستی پروفسور لارنس شرمن و پروفسور هیتراسترنگ قرار

1- Crime Reduction Program

۲ - ((CRP)) طرح ابتکاری جامعی از طرف دولت در انگلستان و ولز بود که با هدف توسعه شیوه های مبتنی بر شواهد و ادله در انواع حوزه های پیشگیری از جرم و عدالت کیفری اجرا شد.

3- Justice Research Consortium

داشت. دارای پایگاه های عملیاتی در لندن، تیمز ولی و نورثومبریا و همکاری های مشترک با پلیس متروپولیتن (در لندن)؛ اداره ملی تعلیق مراقبتی، زندان سلطنتی بولینگدون، پلیس تیمزولی و مرکز خدمات میانجی گری اجتماعی اکسفورد (در تیمزولی) و پلیس نورثومبریا (در نورثومبریا) بود.

موفین در این کتاب سعی کردند با بررسی کارکرد این سه سازمان ترمیمی وارد "جعبه سیاه" عدالت ترمیمی شده و به این پرسش کلیدی که در کانون توجه این کتاب قرار دارد (یعنی چه چیزی برای بزهکاران و بزه دیدگان نتیجه بخش است)، پاسخ دهند.

در کشور ما نیز حدود سه دهه است که عدالت ترمیمی در ادبیات حقوقی، ظهور و بروز پیدا کرده است و وضع مقالات، کتب، پایان نامه ها و به طور کلی تحقیقات علمی قرار گرفته است. اما کانون توجه این پژوهش ها به مفهوم و مبانی نظری عدالت ترمیمی بوده است و کمتر وارد حوزه عملکرد شده است. عدالت ترمیمی در کشورهای متمدن سال ها است که عملیاتی شده و به طور نظام مند و تحت قوانین مدرن در حال اجراست و اطلاع از نتایج برنامه های ترمیمی و نقاط ضعف و قوت این برنامه ها و ضروریات و ملاحظات که نهاد های مجری در فرآیندهای ترمیمی باید مدنظر داشته باشند، می تواند زمینه ساز پیش بینی این برنامه ها در قوانین موضوعه و اجرای هدفمند آنها در کشورمان باشد و به مرحله گذار از اندیشه تا عمل در حوزه عدالت ترمیمی سرعت ببخشد.

با توجه به اینکه این جریان (گذار از اندیشه تا عمل) با تحولات تقنینی در قوانین مجازات اسلامی و آیین دادرسی کیفری در سال ۹۲ به خصوص پیش بینی نهادهایی همچو میانجی گری و ابلاغ آیین نامه اجرایی آن در سال ۹۴ وارد مرحله نوینی شده است. مطالعات کتاب هایی از این دست می تواند راهنمای مدونی باشد برای مجریان دستگاه عدالت کیفری، در مسیر اجرای فرآیندهای ترمیمی و چراغ راهی باشد برای متفکرین و پژوهشگران در این حوزه با تغییر در نگرش تحقیقاتی خود، در حوزه بررسی نتایج و عملکرد نظام عدالت ترمیمی در کشورهای متمدن و انتقال این تجارب در قالب تالیف و ترجمه به ادبیات حقوقی کشورمان گام بردارند.

علی طالع زاری^۱

گرگان، پاییز ۱۳۹۴ خورشیدی